

АРХІТЕКТУРА ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Антипіна Н.І.

магістрантка,

Київський університет імені Бориса Грінченка

МИСТЕЦТВО ВРЯТУЄ СВІТ АБО ЩО ТАКЕ ЕКОМИСТЕЦТВО

Для чого мистецтво людству? Це питання постає перед кожною людиною хоча б раз у житті. Відповідь кожен знаходить свою, але безперечно, сприйняття мистецтва глибоко вкорінене в природу людини. Нині все частіше знаходять дедалі давніші пам'ятки мистецтва, а вік існування мистецтва людини сучасного типу складає близько 40 000 років. Мистецтво надає нам еволюційну перевагу, адже воно є формою комунікації і тому необхідне для функціонування суспільства.

Демонструючи глядачам власні мистецькі твори, митці прагнуть передати своє бачення світу, досвід, чи емоційні переживання, які людство сприймає як власні. Викликаючи в людях певне ставлення до різних явищ життя, митець прагне змінити свідомість людей, певним чином впливаючи на їхні подальші вчинки. Отже, можемо стверджувати, що митець, впливаючи на свідомість людей, сприяє перебудові життя, його змінам. А значить мистецтву під силу цілісне усвідомлення минулого, розуміння шляхів розвитку майбутнього, та спонукання людства до рішучих дій у вирішенні нагальних проблем.

Сьогодні існує величезна кількість глобальних проблем, що загрожують існуванню людства, житті на планеті. Найбільшою з них є проблема зміни клімату, так званого «глобального потепління». Цю загрозу досліджує екомистецтво або, інакше, екологічне мистецтво [2]. Митці, які причетні до нього, створюють твори з певною метою: врятувати планету. Незалежно від того, яку проблему вони висвітлюють, – чи пластикові відходи, вирубування лісів, викиди парникових газів, глобальне потепління чи знищення дикої природи, – сенс залишається той самий. Як і все мистецтво, екомистецтво може набувати різних форм – художники висловлюють ці послання через картини, вистави, вірші, фільми та багато іншого.

Існують різні шляхи впливу екомистецтва на свідомість людства. По-перше, мистецтво може інформувати про глобальні екологічні проблеми. Прикладом такого впливу може бути масштабна робота Луїса Масай, художника, що досліджує вимирання тварин у проекті «Мистецтво бджільництва». Він намалював 20 величезних муралів на стінах будівель у 9 штатах Америки, зобразивши зникаючих тварин [4].

По-друге, мистецтво може залучати громадськість до дій. Британський фотограф, режисер та дизайнер Девід Бакленд з 2001 року веде проект «Мис Прощання» (Care Farewell), він залучає митців, науковців, освітян та волонтерів до створення різноманітних творів мистецтва, аби освітити

громадськості проблему кліматичних змін. За роки існування, в проєкті взяли участь сотні художників, дизайнерів, кінорежисерів, письменників та інших творців по всьому світу. Митці приєднуються до арктичних експедицій, в яких досліджують природу, тварин, стійкі громади островів, відродження міст. Після експедиції, митці створюють різноманітні оригінальні художні твори, фільми, музику, книги та поезію, перформанси, виставки та громадські обговорення [3].

По-третє, мистецтву під силу надихати людство на подальші дії. Студенти біологічного факультету ДонНУ ім. Василя Стуса взяли участь у виставці новітнього мистецтва «Face of Humanity: Еко-Арт Перформанс» у Вінниці. Всі представлені роботи порушували різні екологічні проблеми, а зокрема – споживацьке відношення до Землі, сортування сміття, жорстоке поводження з тваринами та їх вбивство, утворення озонових дір та проблему глобального потепління. Всім гостям, які виходили з виставки, на виході давали насіння різних рослин – від овочів до квітів. Це заохочувало відвідувачів висаджувати насіння та піклуватися про екологію [5].

Чи може мистецтво справді врятувати світ? За короткий час це неможливо. Багато належить зробити політикам, громадським діячам, волонтерам. Але те, що може зробити мистецтво – це нагадувати нам, що світ ще можна врятувати. Френні Армстронг, кінорежисерка, сказала: «Єдиний спосіб, яким ми можемо зупинити швидкі зміни клімату, – це масово скоротити глобальні викиди. Єдиний спосіб скорочення глобальних викидів – це міжнародно-обов'язковий договір» [1].

Екомистецтво може допомогти нам переглянути наші звички, відрадити від споживацького способу життя та відкрити нам нові способи зв'язку із світом, щоб жити у більшій гармонії зі світом, з великою повагою до крихкої і прекрасної планети, яку ми населяємо.

Список використаних джерел:

1. Arendt P. Can artists save the world? [Електронний ресурс] / Paul Arendt // The Guardian. – 2009. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/culture/2009/jul/05/can-artists-save-the-world>
2. Eco-Art: Sculptures to save the Planet [Електронний ресурс] // the Sculpture park. – 2019. – Режим доступу: <https://www.thesculpturepark.com/eco-art/>
3. Cape Farewell changes the way we think about climate change [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://capefarewell.com/about.html>
4. The Art of Beeing Tackling the extinction crisis one wall at a time [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://louismasai.com/projects/the-art-of-beeing/>
5. Людина на повідку та дівчина-Земля, яку вбивають: у Вінниці відбулася виставка-перформанс «Обличчя людства» [Електронний ресурс] // Вежа. – 2019. – Режим доступу: <https://vezha.vn.ua/lyudyna-na-povidku-ta-divchyna-zemlya-yaku-vbyvayut-u-vinnytsi-vidbulasya-vystavka-performans-oblychchya-lyudstva-fotoreportazh/>